

References

1. Accountant Average Salary in United States 2021, at <http://www.salaryexplorer.com/salary-survey.php?loc=229&loctype=1&job=998&jobtype=3>
2. Bureau of Labor Statistics, U.S. Department of Labor, Occupational Outlook Handbook, Accountants and Auditors, at <https://www.bls.gov/ooh/business-and-financial/accountants-and-auditors.htm> (visited May 11, 2021).
3. Bevins F., Bryant J., Krishnan Ch., and Law J. Coronavirus: How should US higher education plan for an uncertain future? at <https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/coronavirus-how-should-us-higher-education-plan-for-an-uncertain-future>
4. Dawkins M.C., Dugan M., Mezzio S. Trapnell J.E., The Future of Accounting Education, at <https://www.cpajournal.com/2020/10/12/the-future-of-accounting-education/>
5. US higher education explained. Kaplan International Pathways, at <https://www.kaplanpathways.com/study-abroad/education-systems-explained/usa/>
6. What Are the Requirements for a Career in Accounting? At <https://www.collegechoice.net/faq/what-are-the-requirements-for-a-career-in-accounting/>

УДК 657

Василішин С.І.,

д.е.н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва

БЕЗПЕКОВА СКЛАДОВА ТАКСОНОМІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

У процесі протидії економічним наслідкам світової кризи, спричиненої пандемією COVID-19, а також посилення впливу ризиків різної природи особливе значення набуває обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою бізнес-суб'єктів, результатом якого є формування інтегрованої звітності, здатної задовольнити інформаційні запити ключових стейкхолдерів. Фінансова звітність є одним з фундаментальних елементів методу бухгалтерського обліку, за допомогою якого можливий аналіз ключових показників розвитку підприємств, галузей та національних економік у цілому.

Згідно з частиною п'ятою ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, що складають і подають фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність органам державної влади та іншим користувачам на їх вимогу на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку [1].

Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішенням № 807 від 27.12.2019 р. схвалено таксономію фінансової звітності UA XBRLМСФЗ 2019 [2], форму якої було апробовано на численних підприємствах у тестовому режимі. Проте, як показали тестування та реєстрація суб'єктів звітування в Системі фінансової звітності за методом таксономії, у роботі системи було багато недоліків і технічних проблем, які зможуть суттєво вплинути на коректність подання та обробки звітності. У зв'язку із цим Верховна Рада України підтримала внесення змін до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1] в частині перенесення звітного періоду для подання фінансової звітності на основі таксономії, у результаті чого першим звітним періодом став 2020 р.

В основі таксономії фінансової звітності лежить принцип XBRL (*eXtensible Business Reporting Language*) – програмний стандарт і універсальний спосіб передачі, акумуляції та обміну інформацією міжнародного рівня. XBRL-стандарт покликаний забезпечити оперативне подання й обробку звітності в електронному вигляді та поширений у провідних економічно розвинених країнах світу. Основними стейкхолдерами XBRL-таксономії є державні регулятори, інвестори, звітні суб'єкти й інші публічні користувачі. Виокремлюючи ряд позитивних наслідків таксономії, наголосимо на певних ризиках цього процесу для аграрних підприємств (рис. 1).

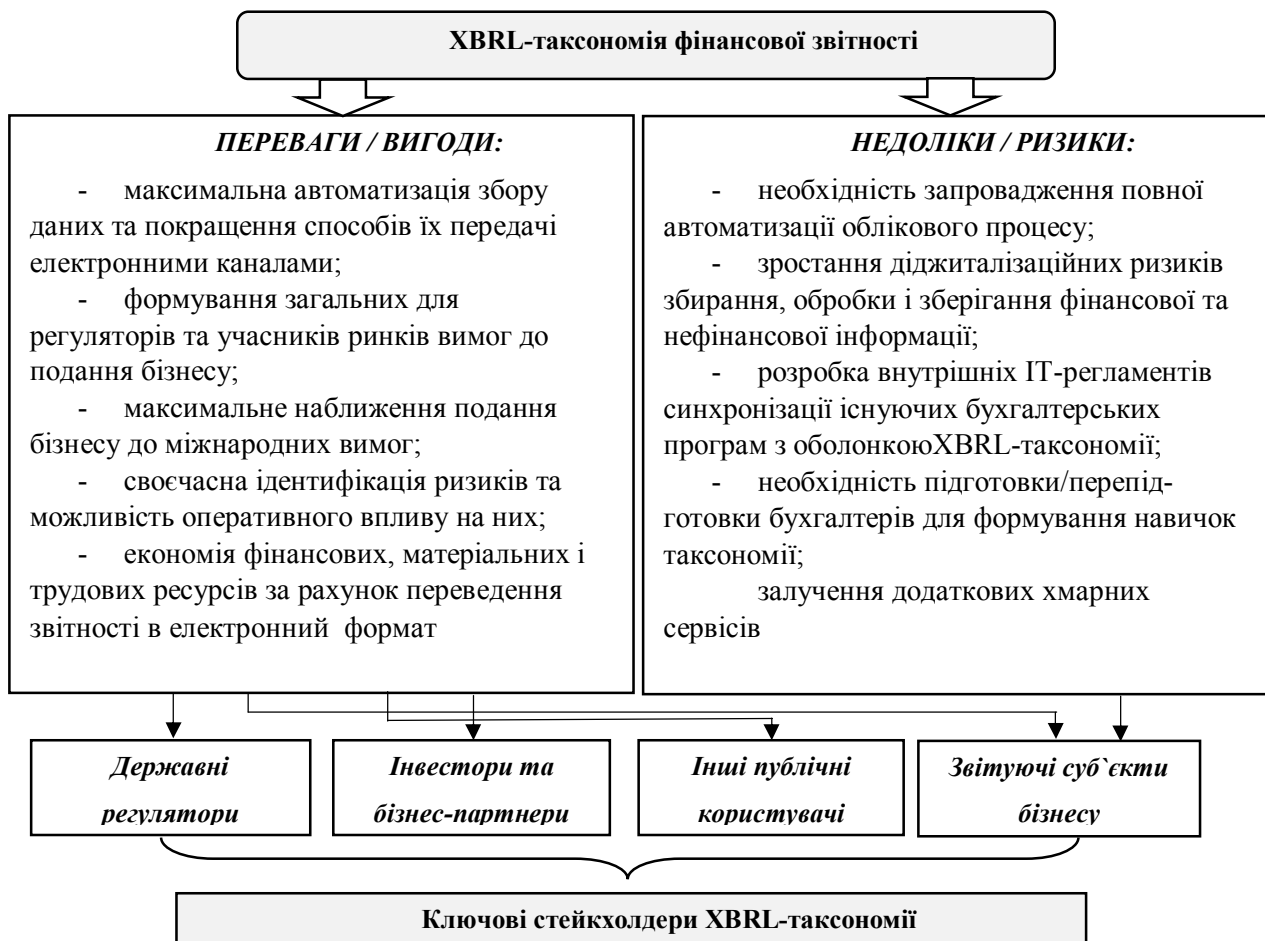

Рис. 1. Вигоди та ризики для ключових стейкхолдерів XBRL-таксономії
Джерело: розроблено автором.

Таким чином, XBRL є стандартом, який використовують багато країн: уведення в дію фінансової звітності зробить систему прозорою та зручною для всіх, однак наявні в процесі її впровадження помилки і недоліки приведуть до розкриття викривлених і недостовірних даних [3].

Детальний аналіз складових елементів XBRL-таксономії дає підстави зробити висновок про суттєве розширення меж фінансових звітів, передбачених нормами НП(С)БО 1 у частині додаткового розкриття інформації, пов'язаної з оцінкою, виявленням впливу та управління ризиками економічної безпеки, що зумовлено імплементацією норм МСФЗ та МСБО.

Зокрема, частина звітів елементу 800 «Примітки» передбачає розкриття інформації щодо ризиків оцінки за справедливою вартістю, фінансовими інструментами, кредитними ризиками тощо (рис. 2). Крім того, окремі елементи звіту з управління також мають додаткове розкриття статей, чутливих до впливу ризиків економічної безпеки.

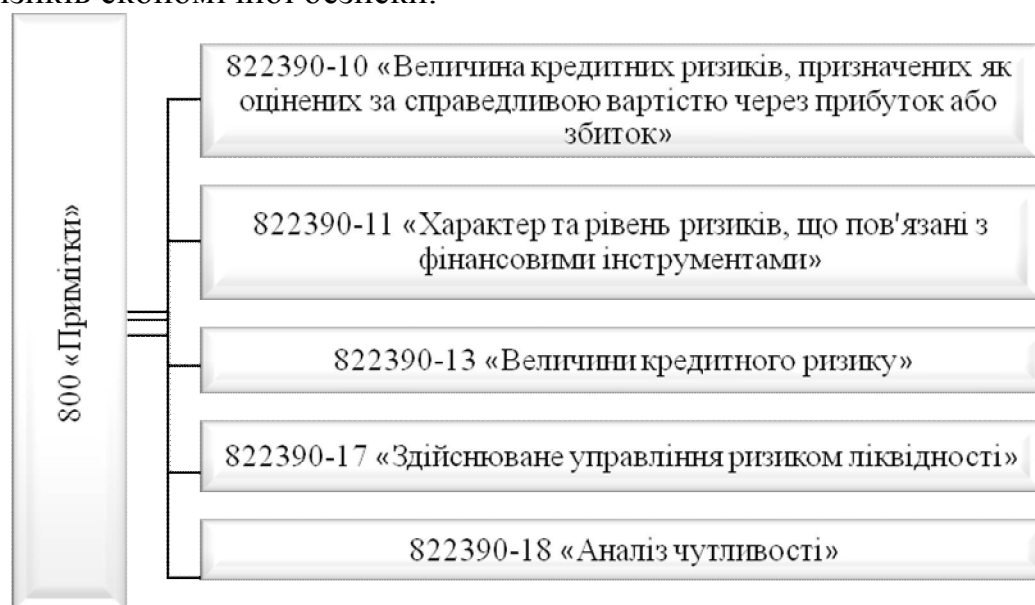

Рис. 2. Безпекові елементи таксономії фінансової звітності
Джерело: систематизовано на основі [2].

На нашу думку, структура Звіту з управління, наведена в інструменті XBRL 2019 р. частково не відповідає запитам стейкхолдерів зміцнення економічної безпеки, оскільки звужує розкриття інформації про ризики, обмежуючись даними щодо ринкового, кредитного ризиків та ризику ліквідності. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне розширення таксономії за допомогою включення до її елементів інформації щодо вразливості підприємства до інфляційного та юридичного ризиків, які, з нашого погляду, є одними з основоположних індикаторів економічної безпеки та достовірності й об'єктивності показників фінансової звітності.

На наше глибоке переконання, в умовах сьогодення саме на інститут бухгалтерського обліку покладено надзвичайно відповідальну місію у досягненні керованості економічних процесів та гарантування економічної

безпеки, що є надзвичайно важливим для збереження існуючих конкурентних переваг та виживання бізнесу в умовах долання наслідків світових економічних криз.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996–XIV від 16.07.1999 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996–14> (дата звернення: 20.05.2021).

2. Щодо схвалення таксономії фінансової звітності UA XBRL МСФЗ 2019: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 807 від 27.12.2019 р. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/shtodo-shvalennya-taksonom-fnansovo-zvtnost-ua-xbrl-msfz-2019/> (дата звернення: 23.05.2021).

3. Балазюк О.Ю., Сисоєва І.М. Звіт про фінансові результати: особливості формування та аудиту. Ефективна економіка. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7659> (дата звернення: 23.05.2021).

УДК 330.341 : 37.014.54

Гарашук О.В.,

д.е.н., професор,

Начальник відділу комунікацій

та міжнародного співробітництва,

Державна служба якості освіти України,

Куценко В.І.,

д.е.н., професор,

Заслужений діяч науки і техніки України,

Головний науковий співробітник

відділу природно-техногенної та екологічної безпеки,

Державна установа «Інститут економіки природокористування

та сталого розвитку Національної академії наук України»

ОСВІТА – СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ЧИННИК І ПРОВІДНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Концепція сталого розвитку сьогодні набула значення інтегративної парадигми в якій має здійснюватись прогрес людства в майбутньому. Її формування обумовлено усвідомленням безперспективності економічних моделей, що ґрунтуються на необмеженій експлуатації природних ресурсів. Натомість головними ресурсами стають інформація та знання, оприбуткувати які неможливо без наявності в державі розвиненої системи освіти, оскільки функціонування інтелектуально-місткого виробництва потребує високоосвічених кадрів В ХХІ столітті освіта перетворилась на багатофункціональне явище, набула важливого стратегічного значення і являє собою інструмент соціально-економічного прогресу. Відповідно, цілком